

Jag vill att klimatriksdagen ska framföra till Sveriges folkvalda och andra berörda att hanteringen av komposterbart material måste förbättras både med hänsyn till klimatet och uthållig matproduktion.

Dags att ställa om till en klimatsmart hantering av organiskt avfall!

- Värdefull kunskap förträngs, förvrängs och dränks i mediebruset.
- Det är väldigt svårt att ändra sådant som är gängse uppfattning och praxis.
- Ett exempel är hanteringen av organiskt avfall, där den konventionella komposteringen är helt dominerande. Den prisas och lovas av Marknaden och Medierna och många, många miljövänner jorden över! (Även av mig under 1900-talet)

Den obehagliga sanningen:

Den konventionella komposten:

- innebär långsam nedbrytning.
- innebär stora energiförluster (i regel >50%)
- är en miljöbov som bidrar till växthuseffekten.

- På 1920-talet visade nobelpristagaren Virtanen att **växterna kan ta upp sammansatta ämnen.**

- På 1950-talet visade mikrobiologen H.P.Rusch att **kompostering i hög (eller behållare) är stort slöseri med energi.**

Förslag: ytkompostering.

Att ytkompostera matavfall är knappast att rekommendera med tanke på fåglar och gnagare.

- År 2001 gjorde Barbro Beck Friis sin doktorsavhandling om kompostering av hushållsavfall. (2001-5-2 SLU Ultuna)

Detaljerad beskrivning av energiförlusterna.

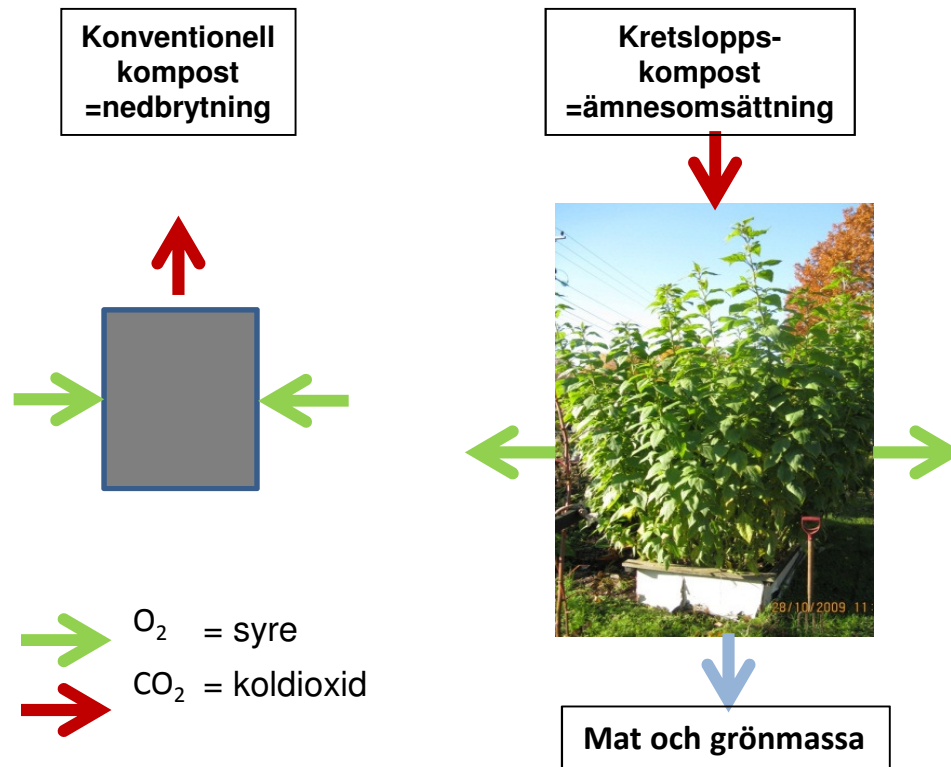
Förslag: Slutna behållare med gasåtervinning.

Slutna behållare och gasåtervinning är knappast något man gör i liten skala.

Kretsloppskomposten

Kompostering – klimat och mat

Kretsloppskomposten

- Tar vara på energin i avfallet.
- Tar upp koldioxid – bra för klimatet.
- Inget lakvatten.
- Inga luktproblem.
- Ingen omgrävning.
- Snabbare än konventionell.
- Bättre jord.
- + rejäl skörd.

Kretsloppskomposten 2013

De fyra första åren -2009-2012- har försöksodling i hushållsavfall skett med enbart jordärtskocka av sorten Lola.

Årets upplaga av kretsloppskomposten blev lite permakultur, med odling i två nivåer.

Av spontant uppkomna squashplantor sparade vi två.

<u>Skörd</u>		<u>kg</u>
Sommarsquash	17 st	18,2
Jordärtskockor		<u>19,3</u>
		37,5
Odlingsyta	1,77 kvm	
Skörd per kvadratmeter		21,1
Skockvikt %	<50 gram	15
	50-100	31
	>100	53

Kretsloppskompostering

1. Lite strö i botten på påsen/kärlet.
2. Blanda avfall/jord 50/50 (volym).
3. Täck med ett lager jord.
4. Plantera . Välj växter med stor bladmassa.
Exempel: Jordärtskocka, squash, potatis.
Kombinera gärna i flera nivåer. Högsta i norr. Lägsta i söder.
5. Sensommar och höst krävs mycket vatten.
Upp till 40-50 liter i veckan för en kvadratmeter!